

OPONENTSKÝ POSUDEK DIPLOMOVÉ PRÁCE

Téma: Zákaz rasové diskriminace v judikatuře Evropského soudu pro lidská práva

Autorka: Sabina Falteisková

Problematika, kterou autorka v práci zpracovává, je aktuální, stále se v judikatuře ESLP vyvíjející. Autorka výběrem problematiky vstupuje na relativně dobře zmapované území. O to více bude záležet na celkovém přínosu práce, na schopnosti autorky najít a rozebrat „novinky“ a celkový vývoj týkající se judikatury o rasové diskriminaci.

Při pohledu do obsahu je zřejmé, že obsahově práce se svým názvem nekorresponduje a autorka se jej příliš nedržela. Samotné rasové diskriminaci v judikatuře ESLP je věnována až poslední kapitola čtvrtá začínající na straně 41 a končící na straně 56 – jde tedy o 16 stran textu.

V úvodu práce autorka vysvětluje důvody, které ji vedly ke zpracování zvolené problematiky a cíle, které si vytyčila. V této části práce se objevuje mimo jiné konstatování, podle kterého si práce „...klade za cíl uvést zakotvení zákazu rasové diskriminace v nejdůležitějších mezinárodněprávních dokumentech...“ což neodpovídá názvu diplomové práce. Dále v úvodu práce autorka konstatuje, že „Není účelem této práce zabývat se obecně procesní stránkou soudního řízení před Evropským soudem.“, při pohledu do obsahu práce se přímo nabízí poznámka, že ani zákaz rasové diskriminace v dokumentech mezinárodních organizací nepředstavuje její meritum. Přičemž právě tomu věnuje diplomantka přes 20 stran práce. Tolik k prvním dojům při otevření diplomové práce.

Předkládaná diplomová práce je vedle úvodu a závěru rozdělena do tří, dále členěných, kapitol. První kapitola práce s názvem „Rovnost, diskriminace a související pojmy a koncepty“ představuje sedmnáct stran deskriptivního popisu jednotlivých pojmů jazykem, který je jen stěží uvěřitelný studentce 5. ročníku právnické fakulty (tím spíše, že v dalších kapitolách práce používá autorka jazyk zcela jiný – ne tak formální a vysoce odborný, se složitými jazykovými obraty a vazbami). Vysvětlení lze nejspíše hledat v okruhu pramenů, které se v poznámkách pod čarou opakují.

V rámci ústní obhajoby by měla autorka vysvětlit, co rozumí poslední větou prvního odstavce na straně 9 a dále na straně 11 vyslovený požadavek na podporu pozitivních rozdílů ze strany zákonů. Zde by měla autorka uvést konkrétní příklady a vysvětlit, co rozumí „pozitivním rozdílem“, případně jak by ho definovala. Jak chápat právní přístup „rovnost jako důstojnost“ zmíněný na straně 12?

Následuje kapitola s názvem „Zákaz rasové diskriminace v dokumentech mezinárodních organizací“. Je otázkou, proč této problematice věnuje diplomantka 24 stran (z 58 celkových). Jedná se o popisnou kapitolu, která nic objektivního nepřináší, navíc se svým obsahem mýjí se zvoleným tématem práce. Přesto by v souvislosti s touto částí práce měla diplomantka vysvětlit vzájemný vztah následujících tří pojmů: obecné mezinárodní právo - *ius cogens* – lidská práva (strana 17). Na straně 19 konstatuje autorka, že Všeobecná deklarace lidských práv „není právním dokumentem“ – v rámci ústní obhajoby je nutné osvětlit i tuto otázku. Jakým dokumentem tedy Všeobecná deklarace lidských práv je? Také poslední věta jediného odstavce věnovaného tomuto dokumentu s tématem práce nesouvisí. Z jakého důvodu je zmiňováno právo na práci? Na straně 20 práce je zmíněn „hlavní úkol“

Výboru pro lidská práva, který dle autorky spočívá v projednávání zpráv smluvních stran. Jaké jsou „vedlejší úkoly“ tohoto orgánu, jsou-li nějaké?

K samotnému meritu zvolené problematiky se diplomantka dostává až na straně 35, kde podává výklad problematiky zákazu diskriminace v EÚLP. Tato část práce je napsána přehledně, srozumitelně. Pozitivně je nutné hodnotit také část práce věnovanou zákazu diskriminace v Evropské unii.

Poslední kapitola práce s názvem „Rasová diskriminace v judikatuře Evropského soudu pro lidská práva“ již míří přímo ke zvolenému tématu. Zde čtenář nachází to, co od samotného počátku očekává. Prostor věnovaný jednotlivým judikátům je dostatečný. Poměrně detailně diplomantka rozebírá případ D. H. a další proti České republice, který je známým, velmi často citovaným judikátem. Na str. 50 však diplomantka píše něco zcela jiného, než má na mysli „Rozhodnutí Velkého senátu případ takřkajíc otočilo o tři sta šedesát stupňů: porušení bylo totiž shledáno poměrem třinácti hlasů ku čtyřem.“ - zde by bylo potřeba vysvětlení v rámci ústní obhajoby. Tato kapitola práce je po obsahové stránce výrazně lepší než kapitoly zbývající. Zde se autorka dostává k samotné podstatě problematiky diskriminace u EÚLP. Tato kapitola měla být rozsáhlejší.

Po obsahové stránce představuje práce podprůměr mezi pracemi tohoto typu. V práci je mnoho popisných pasáží, nepřináší čtenáři až na výjimky nové informace, naopak je zahlcena notoriety, které nemají se zvoleným tématem nic či jen velmi málo společného. Předložená práce je z hlediska obsahového na hranici pro její přípuštění k ústní obhajobě. Bude záležet na schopnosti autorky, jak se vypořádá s připomínkami a otázkami obsaženými v posudku.

V práci jsou pouze minimálně zastoupeny vlastní názory a úvahy vážící se ke zpracovávané problematice. Autorka vychází z relativně úzkého okruhu zvolených pramenů, na které stále dokola odkazuje. Jazyk použitý v jednotlivých kapitolách přímo souvisí s prameny, na které se autorka aktuálně odvolává. Minimálně je zastoupena zahraniční literatura.

Největší problém předložené práce však lze spatřovat v tom, že se nedržela zvoleného tématu. Autorka od problematiky často a dlouze odbíhá, práce místy působí dojmem, že jde především o naplnění minimálního počtu požadovaných stran textu.

Po formální stránce splňuje předložená diplomová práce požadovanou kvalitu. Po rozsahové stránce představuje práce dílo spíše na spodní hranici - tvoří ji včetně úvodu a závěru 58 stran textu. Celá práce je doplněna rozsáhlým seznamem použité literatury, při bližším pohledu je však zřejmé, že skutečně odborné literatury nebylo použito převratné množství, zahraniční literatura není použita téměř vůbec. Práce by také zasloužila pečlivější jazykovou korekturu, občasné hrubky a pravopisné chyby, které se v práci objevují, jí zbytečně ubírají na kvalitě.

Na základě celkového posouzení předložené diplomové práce **doporučuji** po pečlivém uvážení tuto k ústní obhajobě před komisí a navrhuji hodnocení stupněm „dobře“ – důležitá bude schopnost autorky zodpovědět dotazy položené v oponentském posudku a prokázání dostatečné znalosti zvolené problematiky.

V Praze 25. listopadu 2014

JUDr. Monika Bayerová, Ph.D.